

NOTAT

Til: Styret
Fra: Universitetsdirektøren
Om: Innføring av enhetlig ledelse ved NTNU - ledelsesstruktur

Tilråding:

Styret viser til § 10-4 (1) i den nye Universitets- og høyskoleloven og vedtar at fra lovens ikrafttredelse 01.08.2005 skal NTNU ha en ledelsesstruktur med ansatt rektor og ekstern styreleder. Rektor er fra den tid daglig leder av institusjonens faglige og administrative virksomhet.

Bakgrunn

Den nye universitets- og høyskoleloven viderefører dagens organisering av styrings- og ledelse som normalordning. Konkret innebærer dette en ordning med valgt rektor som leder av styret, et styre bestående av 11 medlemmer hvorav 4 er eksterne oppnevnt av departementet og en administrerende direktør som øverste leder av den samlede administrative virksomheten.

Loven åpner imidlertid for at styret med 2/3 flertall, dvs med minst 7 av 11 stemmer, kan vedta en ordning med åremålstilsatt rektor. Denne løsningen forutsetter at rektor er daglig leder av den samlede virksomheten og sekretær for styret, mens styrelederen utpekes av departementet blant de eksterne styremedlemmene.

NTNUs styre har gjentatte ganger behandlet institusjonens fremtidige styrings- og ledelsesfunksjoner. Mest eksplitt kom dette til uttrykk i styrets vedtak i S-sak 34/03 om forsøk med enhetlig ledelse, se vedlegg. Som kjent ville ikke departementet imøtekomme søknaden fordi NTNU ikke innførte eksternt styreflertall som ledd i prøveordningen. Styret vedtok derfor å legge saken på is, men vedtak samtidig i sak 50/03:

”Styret opprettholder sin intensjon om å innføre enhetlig styring og ledelse ved NTNU. Gjennomføring av styrets vedtak i sak S-34/03 utsettes i påvente av at det foreligger en lovmessig avklaring for iverksetting av alle deler av vedtaket.”

Tilslutning til prinsippene om enhetlig ledelse slik de er beskrevet i de nevnte styrevedtakene er senere bekreftet i styrets uttalelse om Ryssdalutvalgets innstilling i S-sak 3/2004.

Iverksettelse av ordningen

Nå foreligger en lovmessig avklaring som viser at styrevedtakene fra våren 2003 på alle vesentlige punkter er i samsvar med de ordninger loven åpner for forutsatt kvalifiserte flertall, se vedlegg med utdrag av loven. Dermed skulle både det politiske og det formelle grunnlaget for å innføre ordningen

foreligge. Universitetsdirektøren vil likevel anbefale at styret behandler saken på nytt og i den sammenheng også tar stilling til sin egen kompetanse til å innføre ordningen.

Styrets kompetanse

Departementet utreder for tiden når og hvordan den nye loven skal iverksettes. Et av spørsmålene UFD må ta stilling til i den forbindelse er om sittende styre kan beslutte at rektor skal tilsettes eller om det er en beslutning som det nye styret skal ta. Departementet antyder at retningslinjene vil foreligge i løpet av mars.

Det vil forsinke framdriften i NTNUs arbeid med å innføre enhetlig ledelse dersom vi må vente til april/mai med å fatte de nødvendige vedtak. Både formelle og praktiske grunner taler for at sittende styre har den nødvendige kompetanse til å fatte beslutningen. Alternativet innebærer at nytt styre med rektorat må velges/oppnevnes etter hovedregelen i loven. Vedtak om nyordning med ansatt rektor kan da først iverksettes etter nytt valg/oppnevning av styre.

Konsekvensen av å fatte en beslutning nå er at vi kan videreføre arbeidet ut fra de tidsplaner som er lagt. Bl.a. innebærer dette at stillingen lyses ut. UFDs avgjørelse vil trolig komme såpass tidlig at vi ikke er kommet i gang med selve utvelgelsesprosessen. Dersom UFD skulle bestemme at spørsmålet om tilsatt rektor skal avgjøres av det nye styret, vil prosessen måtte avbrytes og revurderes.

Bekreftelse av tidligere vedtak i forhold til ny lov

Universitetsdirektøren oppfatter at Styret er konsolidert i sin tilslutning til prinsippene slik de kommer til uttrykk i vedtakene referert ovenfor. Direktøren vil anbefale foreslå at styret eksplisitt fatter et vedtak med henvisning til relevante paragrafer i loven for å ha et udiskutabelt grunnlag for iverksettelsen.

Slik loven er utformet er det kun nødvendig å fatte eksplisitt vedtak om å tilsette rektor, jf lovens § 10-4 (1). Av et slikt vedtak - med det nødvendige flertall – følger at rektor leder den samlede virksomheten (§ 10-4 (2)) og at rektor er sekretær for styret (§ 10-4 (3)). Videre vil konsekvensen av å tilsette rektor innebære at en eksternt representant skal oppnevnes til styreleder av departementet (§ 9-3 (1)).

Vedlegg:

Utdrag av ny Lov om universiteter og høyskoler (Besl.O.nr. 45 (2004-2005))
Styrets vedtak i S-sak 34/03: Styring og ledelse – 2.gangs behandling

Vedtak i S-sak 34/03: Styring og ledelse – 2.gangs behandling

1. Styret ønsker å innføre enhetlig ledelse på nivå 1 som et organisatorisk forsøk med hjemmel i Universitets- og høyskoleloven § 2 a. Forsøket skal bygge på følgende retningslinjer:
 - a. Styret skal ha ekstern styreleder oppnevnt av departementet
 - b. Styret skal bestå av:
 - o fire eksterne representanter inkl styreleder
 - o fire representanter for de vitenskapelig tilsatte
 - o én representant for de teknisk-administrativt tilsatte
 - o to studentrepresentanter
 - c. Det tilsettes en rektor med ansvar for den samlede virksomheten ved institusjonen og som rapporterer til styret. Rektor er styrets sekretær.
 - d. Forsøket skal ha en varighet på 4 år med virkning fra 01.01.2004, og det skal evalueres innen utløpet av forsøksperioden.

Universitetsdirektøren gis i fullmakt å utarbeide søknad til departementet om å få gjennomføre forsøket. Søknaden begrunnes i de mål og vurderinger som er gjort i forarbeidene til saken.

Punktene 2 - 7 legger til grunn forutsetning om positivt utfall av søknad til departementet i h.h.t. premissene i vedtakets pkt. 1.

2. Styret vedtar enhetlig ledelse som prinsipp for organisering av ledelse på alle nivå i organisasjonen fra 01.01.2004. Dette innebærer
 - o at øverste leder på hvert nivå har et samlet faglig og administrativt ansvar
 - o at ledere tilsettes av overordnet nivå
 - o at alle ledere rapporterer til overordnet nivåInstituttledere velges etter nåværende regler.
3. Ledelsen ved NTNU er på sentralt nivå: rektor, prorektor og universitetsdirektør; på fakultetsnivå: dekanus, prodekan(er) og fakultetsdirektør; og på instituttnivå: instituttleder.

Rektor er institusjonens øverste leder

Prorektor er rektors stedfortreder i faglige saker

Universitetsdirektøren er rektors stedfortreder i administrative saker

Dekaner leder den samlede virksomheten ved fakultetene

Prodekan(er) er dekanens stedfortreder i faglige saker

Fakultetsdirektører er dekanens stedfortreder i administrative saker

4. Utlysning av stilling som rektor og dekaner foretas på grunnlag av beskrivelser av oppgaver og kvalifikasjoner i saksfremlegget.
5. Rektor, prorektor, dekaner og prodekaner tilsettes etter ekstern utlysning. Disse lederne tilsettes i åremålsstillinger for 4 år med mulighet for forlengelse i ytterligere 1 periode.

Lederne tilsettes av styret:

Ved tilsetting av rektor oppnevner styret et innstillingsutvalg ledet av styrets leder og som for øvrig består av to dekaner, en representant for teknisk-administrativt personale og en student.

Styret tilsetter prorektor, universitetsdirektør og dekaner etter innstilling fra rektor, som rådfører seg med en gruppe representativt sammensatt etter samme prinsipp som ovenfor.

Styret tilsetter prodekaner og fakultetsdirektør etter innstilling fra rektor, som rådfører seg med en gruppe ledet av dekanus og representativt sammensatt etter samme prinsipp som ovenfor.

Nåværende valgte rektor, prorektor, dekaner og prodekaner fristilles fra sine verv fra det tidspunkt tilsvarende tilsatte ledere tiltrer sine stillinger.

6. Fra 01.01.04 avvikles styret ved fakultetene og instituttene. Det innføres fra samme dato fakultetsråd ved hvert fakultet som skal gi råd vedrørende:
 - a. fakultetets strategi og overordnede faglige prioriteringer
 - b. budsjett og hovedfordeling
 - c. utviklingen ved fakultetet i lys av vedtatte mål og strategier

Rådet har 11 medlemmer og settes sammen slik:

- a. 4 eksterne, inkl lederen
- b. 4 vitenskapelig tilsatte ved fakultetet
- c. 2 studentrepresentanter
- d. 1 representant for teknisk-administrativt personale

Interne representanter velges av og blant sine grupper. De eksterne medlemmene oppnevnes av rektor etter forslag fra dekanus.

7. Fra samme tidspunkt opprettes et råd på fem medlemmer ved hvert fakultet for tilsetting av vitenskapelig personale. Tilsettingsrådene har følgende sammensetning:
 - a. Dekanus (leder)
 - b. Instituttleder ved det aktuelle institutt
 - c. 2 vitenskapelig tilsatte oppnevnt av styret
 - d. 1 studentrepresentant